

УИЛЯМ ФОКНЪР ЗА ЕДНО ЖЕНСКО СЪРЦЕ

Превод от английски: Кръстан Дянков, 1993

chitanka.info

Такива неща ставаха едно време, когато все още вожд бе старият Исетибиха, а Икемотуби, неговият племенник, и Дейвид Хоганбек, белият лоцман, задиряха сестрата на Хърман Кошницата.

В ония дни племето вече живееше в плантацията. След срещата си Исетибиха и генерал Джексън бяха закопали бойните секири и подписали една хартия, според която през горите минаваше межда; естествено, никой не можеше да я види. Тя вървеше право като полет на пчела между дърветата и от едната ѝ страна се намираше плантацията с вожд Исетибиха, а от другата — Америка с вожд генерал Джексън. Тъй че станеше ли сега нещо от едната страна на тази черта, то бе винаги за нещастие на едни и за щастие на други, в зависимост от това какво притежава бледоликият, както вечно е било. Случеше ли се от другата страна на тази невидима черта, нещото незабавно се превръщаше в тъй нареченото от белите престъпление и стига да откриеха кой го е извършил, то неизменно се наказваше със смърт. Всичко това ни се струваше глупаво. Веднъж се вдигна врява, която продължи цяла седмица, и то не защото е изчезнал един бял, за когото и белите дори не биха съжаливали, а поради общото заблуждение, че е бил изяден. Като че ли можеше да се намери човек, пък ако ще не знам колко да е гладен, който ще се осмели да яде от месото на един страхливец и крадец, и то в такъв край, където винаги, дори зиме, може да се намери нещо за хапване; тази страна — както обичаше да казва Исетибиха, след като остаря толкоз много, че от него вече не се искаше нищо друго, освен да седи на припек и да одумва развалата на хората, лудостта и алчността на политиците, — за която Великият Дух е сторил много повече, отколкото човекът. Затуй пък беше свободна страна и хрумнеше ли му на бледоликия да си измисля и най-глупавите закони за своята половина, то си беше негова работа и никой не би му обърнал внимание.

Тогава именно Икемотуби и Дейвид Хоганбек срещнаха сестрата на Хърман Кошницата. В същност по-рано или по-късно я срещнаха всички — и млади, и стари, ергени и вдовци и дори някои, които не бяха овдовели, но по една или друга причина си нямаха друга работа в колибите и затова се заглеждаха навън; впрочем кой би могъл да каже на каква възраст трябва да стане мъжът или най-малкото колко ли клет ще да е бил в младежката си отстъпчивост, че да не се заглежда подир сестрата на Хърман Кошницата и да не хапе горчивите си палци?

Защото тя бе олицетворение на хубостта, ходеше в облак от красота. По-скоро седеше в този облак, тъй като не се ли наложеше, никога не излизаше. Един от първите звуци в селото по ранина биваше гласът на Хърмановата леля, която викаше по сестра му, дете още не е станала и не е отишла с другите момичета на извора за вода, което тя никога не вършеше, ако самият Хърман Кошницата не я вдигне и прати насила; следобед лелята отново викаше с пълен глас защо не е отишла да пере на реката с другите момичета и жените, което тя също не вършеше особено често. А и нямаше защо. Ако някой на седемнайсет, осемнайсет или деветнайсетгодишна възраст изглежда като сестрата на Хърман Кошницата, едва ли би имало нужда да пере.

Един ден Икемотуби, който я знаеше от малка, без да се смятат първите ѝ две години, я срещна отново. Той бе сестрин син на Исетибиха. Една нощ се качи на парахода заедно с Дейвид Хоганбек и замина. Залязваха много слънца и месечини, три пъти дохождаха и си отиваха наводнения, и когато изтече година, откак старият Исетибиха бе заровен в земята и синът му Мокитуби бе провъзгласен за вожд, Икемотуби, сега вече нарицаем Дум, се завърна, водейки новия си приятел на име кавалер Съор Блонд дьо Витри и осем души роби, от които нямаше никаква нужда, с шапка от бродирана със злато дантела, наметало и златна кутийка с емфие, както и кошница с капаци, в която се мъдреха четири все още живи кученца. След два дни синчето на Мокитуби умря и след още три Икемотуби, сега нарицаем Дум, стана вожд. Но тогава още никой не му викаше Дум. Все още си беше Икемотуби, един от младите, най-добър от всички, яздеше най-майсторски и най-бързо, танцуваше най-дълго, напиваше се най-много и бе най-обичан от момчета и момичета, пък дори и от по-възрастни жени, които вече би трябвало да мислят за по-други неща. И така един ден той срещна сестрата на Хърман Кошницата, която знаеше от малка, без да се смятат първите и две години.

Когато Икемотуби я погледнал, Нощната Кукумявка, Джон Силвестровия и другите момци отвърнали поглед от нея. Защото беше най-добър от тях, а и докато все още се наричаше Икемотуби, всички го обичаха. Винаги държаха за него готов кон, а той, разголен до кръста, с коса и кожа, наплескани с меча мас (напоследък взе да слага в маста и малко мед), препускаше с новото си пони без седло и само с едно въже вместо юзда край пруста, на който седеше сестрата на

Хърман Кошницата и ронеше царевица или чистеше фасул в сребърния кърчаг, който леля ѝ била наследила от втората си братовчедка от реброто на пралея си, жена на стария Дейвид Колбърт, а в това време Плаващия Дънер (един момък, комуто никой не обръщаше внимание, защото не яздеше, не се занимаваше с бой на петли, не играеше на зарове, а успееха ли да го накарат, танцуваше толкоз мудно, че другите все се препъваха в него, но най-вече излагаше и себе си, и останалите, защото пийнеше ли пет-шест рога уиски, и то чуждо, почваше да повръща), подпрян на един от стълбовете на навеса, свиреше на устна хармоника. Тогава някой от младите хващаше понито и сега, възседнал своята стъпяща в раван кобила, навлякъл изрисуваната на цветя жилетка, фрак и калпака от боброва кожа, в които изглеждаше по-красив и от комарджиите по параходите и по-богат дори от търговеца на уиски, Икемотуби отново преминаваше край пруста, където сестрата на Хърман Кошницата пускаше в кърчага втората шепа очистен фасул, а Плаващия Дънер, вече седнал, подпираше с гръб някой стълб на пруста и свиреше с хармониката. Тогаз младите поемаха кобилата, Икемотуби се приближаваше с разкошните си дрехи и седнаше на пруста, а сестрата на Хърман Кошницата загребваше нова шепа фасул, пък Плаващия Дънер се излягаше на дъските и духаше ли духаше с хармониката. Тогаз ще дойде търговецът на уиски, Икемотуби и момците поканваха Плаващия Дънер в гората и го мъкнеха, додето капнат. Сума течност отиваше на халос и както обикновено Плаващия Дънер повръщаше след седмия или осмия рог и заспиваше, а Икемотуби се връщаше до пруста на Хърман Кошницата, където хармониката поне ден-два нямаше да се чува.

Накрая Нощната Кукумявка измисли нещо — да изпратят на Хърмановата леля подарък. Но едничкото, което Икемотуби имаше в повече от лелята, бе понито. Ето защо след известно време Икемотуби каза:

— Види се, туй момиче много ми е завъртяло главата.

И прати Нощната Кукумявка да завърже понито за кухненската врата на Хърман Кошницата. После се сети как Хърмановата леля едва смогва да вдигне момичето от леглото и да го прати на извора за вода. Освен това, нали по мъж е втора братовчедка на праплеменницата на жената на стария Дейвид Колбърт, главатар на всички индианци чикасо

от нашия край, тя гледаше на Исетибиха и цялото му семейство като на дребни нищожества!

— Но нали се говори, че Хърман Кошницата я вдигал и пращал на извора — каза баща ми. — Освен това никога не съм го чувал да твърди, че жената на стария Дейв Колбърт или племенницата на жена му или която и да било друга жена, племенница или леля, се имат за нещо повече от другите. Дай коня на Хърман!

— Друго ще направя — рече Икемотуби. Защото от Начез до Нешвил нито в плантацията, нито в Америка можеше да се намери кон, чиято опашка неговото пони би понесло да гледа пред себе си. — Ще предложи на Хърман надбягване — каза той. — Тичай — заръча на баща ми — и настигни Нощната Кукумявка, преди да се е изтърсил у тях.

Баща ми върна понито навреме. За всеки случай, тъй като не се знаеше дали лелята на Хърман Кошницата не е гледала през прозореца на кухнята или нещо друго, Икемотуби прати Нощната Кукумявка и Силвестровия Джон до вкъщи да му донесат кафеза с бойните петлета, макар че от тази работа почти нищо не очакваше, тъй като лелята на Хърман Кошницата вече притежаваше най-добрите петли в селището и всяка неделя обираше до обяд всички заложи пари. Хърман Кошницата отказа да се обвързва, ето защо конното надбягване щеше да бъде само за удоволствие и за пари. Икемотуби каза, че от парите кой знае каква полза няма да види и че от тия денонощни мисли по това проклето момиче езикът му е забравил вкуса на удоволствието. Но в такива случаи винаги се появяваше търговецът на уиски и поне за ден-два селото нямаше да слуша никакви хармоники.

По същото време на Хърмановата сестра спря око и Дейвид Хоганбек. Откакто параходът за първи път дойде до селото, той също я бил виждал по веднъж всяка година. Наближеше ли края на зимата, почвахме да следим резката, която Дейвид Хоганбек бе издълбал на пристана да показва кога водата е достатъчно дълбока за нагазването на парахода. Реката достигаше резката и две слънца по-късно в плантацията чуваха сирената. И тогава целият народ — мъже, жени, деца и кучета, и дори сестрата на Хърман Кошницата, понеже Икемотуби ѝ предоставяше кон, с изключение на Плаващия Дънер, който оставаше, но макар и още доста студеничко не вътре в къщата, където лелята на Хърман не го пускаше да влиза, за да не се препъва в

него, като шета насам-натам, а във на пруста, загърнал под одеялото не само себе си, но и един мангал, — целият народ заставахе на пристана да гледа как горният етаж и коминът се движат сред дърветата, да слуша въздишките на комина, а умълчи ли се той — витлата, които бързо-бързо бият водата. Тогава чуваме и цигулката на Дейвид Хоганбек и параходът изминаваше останалото разстояние като ездитен кон, пушекът се въргаляше назад, корпусът разплискваше водата встрани като кон, който хвърля кал, и на единия прозорец зървахме собственика на кораба, капитан Стюдънмеър, задъвкал вечния си тютюн, на другия — Дейвид Хоганбек с цигулката, а между тях главата на момчето-роб, което въртеше колелото и едва стигаше до половината на капитан Стюдънмеър и до третината на Дейвид Хоганбек. Търговията продължаваше цял ден, но Дейвид Хоганбек не взимаше в нея никакво участие. Танците пък траеха цяла нощ и в тях най-голямо участие се падаше на Дейвид Хоганбек. Беше по-едър и от двама момци, качени един върху друг, и макар на пръв поглед да нямаше вид на човек, комуто е дадено да танцува или да тича, двойните му размери побираха сякаш два пъти повече уиски от всеки друг и можеше да танцува два пъти повече от останалите, докато нашите момци един по един капваха и останеше само той. Ставаха конни надбягвания и угощения, но Дейвид Хоганбек нямаше коне и не яздеше, тъй като никой кон не би го удържал при тая бързина, затова пък всяка година сядаше и срещу пари надяждаше кои да са двама души, избрани от племето. После водата отново се издигаше до резката, нанесена от него на пристана, и настъпваше часът, в който параходът си тръгваше, докато в реката все още има достатъчно вода.

Но корабът не тръгна. Реката непрекъснато спадаше, а Дейвид Хоганбек засвири на цигулка до пруста на Хърман Кошницата, където сестра му готвеше нещо в сребърния кърчаг; Икемотуби подпираше един от стълбовете с разкошните си дрехи и бобровия калпак, а Плаващия Дънер лежеше по гръб на пруста, стиснал в шепи устната хармоника, само че никой не можеше да го разбере дали свири. Резката на пристана се показа, Дейвид Хоганбек продължаваше да свири на цигулка до пруста на Хърман Кошницата, а Икемотуби си донесе от къщи люлеещия се стол, да изчака заминаването на Дейвид Хоганбек, който трябваше да показва на парахода обратния път до Начез. Цял следобед народът стоя на пристана да гледа как робите хвърлят в

търбуха му дърва, че да се вдигне парата; цяла нощ Дейвид Хоганбек пи и танцува двойно повече и от самия себе си, следователно четворно повече от Икемотуби, дори от Икемотуби! По-старите хора стояха на пристана и гледаха как робите хвърлят дърва в търбуха на парахода не толкова, за да има сили да тръгне, колкото да засилят гласа на сирената му. Капитан Стюдънмеър бе вързал края на въжето, което отпущва сирената, за дръжката на вратата. На другия ден сам капитан Стюдънмеър дойде на пруста и сграбчи единия край на цигулката.

— Уволнен си — каза той.

— Добре — каза Дейвид Хоганбек. Капитан Стюдънмеър отново сграбчи края на цигулката.

— Трябва да се върнем в Начез да се разплатим, тук пари нямам.

— Остави парите в кръчмата — рече Дейвид Хоганбек, — пък аз ще докарам кораба другата пролет.

Настъпи нощ. Показа се лелята на Хърман Кошницата да им каже, че ако имат намерение да стоят цяла нощ, поне Дейвид Хоганбек да престане с цигулката, та все някой да може да дремне. После повика племенницата си да спи. След това се показа и самият Хърман Кошницата.

— Хайде, приятели — каза той, — бъдете разумни!

След него отново се показа лелята и ги заплаши, че следващия път ще излезе с пушката на покойния Хърманов чичо. Тогаз Икемотуби и Дейвид Хоганбек оставиха Плаващият Дънер да лежи на дъските и се смъкнаха от пруста.

— Лека нощ — рече Дейвид Хоганбек.

— Ще дойда да те изпратя — каза Икемотуби. Така и двамата прекосиха цялото село до парахода. Той бе потънал в мрак, в търбуха му вече нямаше огън, тъй като капитан Стюдънмеър все още спеше върху задната веранда на Исетибиха. Сега Икемотуби каза:

— Лека нощ.

— Ще дойда да те изпратя — рече Дейвид Хоганбек. Двамата отново прекосиха селото до къщата на Икемотуби. Този път на Дейвид Хоганбек не му остана време да пожелае лека нощ, защото доближавайки къщата, Икемотуби тутакси се извърна и пое назад към парахода. След малко припна — за него Дейвид Хоганбек все още нямаше вид на човек, който може да тича бързо. Но той не бе изглеждал и като човек, който може без прекъсване да танцува, тъй че

стигайки до парахода, той се обърна и хукна обратно. Дейвид Хоганбек обаче го следваше по петите. Когато стигнаха къщата на Икемотуби, Икемотуби бе само едно рамо пред Дейвид Хоганбек и като дишаше тежко, съвсем очевидно тежко, отвори на Дейвид Хоганбек:

— Къщата ми не е кой знае каква къща, но е и твоя.

Тази нощ двамата спаха в леглото на Икемотуби. На следващия следобед, макар че Хърман Кошницата и пръста си не мръдна, а само му пожела успех, Икемотуби изпрати оседланата си кобила с баща ми и Силвестровия Джон да вземат лелята на Хърман Кошницата, а сам той и Хърман Кошницата организираха надбягване. Този път той яздеше далеч по-бързо, отколкото някога се е язило в плантацията и спечели надбягването с много, много дължини; лелята на Хърман Кошницата ги гледаше, а Икемотуби принуди Хърман да вземе всичките пари, като че той е спечелил надбягването. Тази нощ той прати Нощната Кукумявка да отведе понито за въжето и да го завърже пред кухненската врата на Хърман Кошницата. Но тази нощ лелята на Хърман изобщо не си направи труд да ги предупреждава. Още първия път се показва е пушката на покойния Хърманов чичо и само миг покъсно Икемотуби разбра, че тя и с него не би се пошегувала. Ето защо оставиха с Дейвид Хоганбек Плаващия Дънер да лежи на пруста и по време на първия им пробег от къщата на Икемотуби до парахода се отбиха до нас, макар че когато най-сетне баща ми и Нощната Кукумявка намериха Икемотуби да му кажат, че лелята на Хърман Кошницата е откарала понито далеч навътре в гората и го е скрила, поради което още не са го открили, Икемотуби и Дейвид Хоганбек дълбоко спяха в леглото на Дейвид Хоганбек на парахода.

На другата сутрин пристигна търговецът на уиски и същия следобед Икемотуби и момчетата замъкнаха Плаващия Дънер в гората, а баща ми и Силвестровия Джон се върнаха да вземат талижката на търговеца. След това баща ми и Джон, възправени на капрата, Плаващия Дънер, проснат по очи върху покрива на талигата, под който обикновено пътуваха буретата с уиски, а Икемотуби, застанал изправен до него и навлякъл протритата генералска куртка, която генерал Джексън бе подарил на Исетибиха, със скръстени ръце и стъпил с крак върху гърба на Плаващия Дънер, преминаха в бавна процесия пред пруста, където Дейвид Хоганбек свиреше на цигулка, а сестрата на Хърман Кошницата бъркаше някакво ястие в сребърния

кърчаг. И когато тази вечер баща ми и Нощната Кукумявка откриха Икемотуби, за да му съобщят, че все още не са установили мястото, където лелята на Хърман Кошницата е скрила понито, Икемотуби и Дейвид Хоганбек се намираха в дома на Икемотуби. На другия ден Икемотуби и момчетата поканиха Дейвид Хоганбек в гората. Този път мина доста време и когато най-после се показаха, Дейвид Хоганбек караше талигата, а краката на Икемотуби и останалите се клатушкаха през задната вратичка на тази подвижна къща на уискито като сноп изсъхнали лозови пръчки; генералската куртка на Исетибиха бе привързана с ръкавите си около врата на едното муле. Тази нощ никой не отиде да дири понито, а когато Икемотуби се пробуди, в първия миг не разбра къде се намира. Затова пък още преди да се размърда в купчината момци, за да се измъкне от къщичката на уискито, той дочу цигулката на Дейвид Хоганбек — защото през нощта нито лелята на Хърман Кошницата, нито Хърман Кошницата, нито в крайна сметка пушката на покойния чичо на Хърман Кошницата не успяха да придумат Дейвид Хоганбек да напусне пруста и да си иде, или поне да не свири на цигулка.

И така на другата сутрин Икемотуби и Дейвид Хоганбек клечаха на едно тихо място в гората, а останалите момчета, с изключение на Силвестровия Джон и Нощната Кукумявка, които все още тършуваха за понито, стояха наоколо и пазеха.

— Тогаз да се бием за нея — предложи Дейвид Хоганбек.

— Да се бием — съгласи се Икемотуби. — Но вие белите и ние се бием различно. Ние се бием с ножове, ръгаме здравата и бързо. Ако да речем аз загубя, нищо. Защото съм съгласен да ме наръчкаш. Но ако аз спечеля? Не ми се ще да те намушкам така, че да свършиш. Защото, ако наистина спечеля, ти трябва да си жив, та да видиш. На сватбата искам да присъстваш, а не да се въргаляш в някое одеяло или на дървен чардак да чакаш кога ще се отвори земята.

Баща ми разправяше как Икемотуби сложил ръка на рамото на Дейвид Хоганбек и се усмихнал.

— Щом това ме задоволява, да не клечим повече. Какво има да му разискваме. Мисля, че разбираш.

— Мисля, че разбирам — казал Дейвид Хоганбек.

Баща ми разправяше как след това Икемотуби свалил ръка от рамото на Дейвид Хоганбек.

— Опитяхме с уиски — казал той.

— Опитяхме — рекъл Дейвид Хоганбек.

— Не успях нито с понито, нито с генералската куртка — казал Икемотуби. — Уж ги пазех като последни козове.

— Не бих казал, че не си успял с куртката — отвърнал Дейвид Хоганбек. — Много ти отиваше.

— Тъц! — казал Икемотуби. — И на мулето му отиваше. — Баща ми разправяше как сега вече не се усмихвал и приклеknал до Дейвид Хоганбек, взел да чертае нещо по земята с клонче. — Тъй че остава ми едно — рекъл. — И там ще ме биеш, отсега си знам.

И тъй цял ден нищо не хапнаха. Тази нощ, когато оставиха Плаващия Дънер да лежи под навеса на Хърман Кошницата, вместо да се разхождат и след това да се гонят напред-назад между къщата на Икемотуби и парахода, втурнаха се и двамата да тичат. И като легнаха в гората да поспят, се отърваха не само от изкушението да ядат, но и от всякакви подобни съблазни. Оттук до плантацията ги чакаше още едно здраво тичане за апетит преди състезанието. Утрото се пукна и те хукнаха към мястото, където на коне ги очакваха баща ми и момчетата, за да обадят на Икемотуби, че още не са открили къде под слънцето е могла да скрие понито лелята на Хърман Кошницата, и да ги придружат до поляната, гдето ставаха конните надбягвания. Струпан около масата, народът вече ги чакаше, люлеещият се стол на Икемотуби бе донесен от пруста на Хърман Кошницата за стария Исетибиха, а зад него бяха нагласили скамейката за съдиите. В началото, за да им позволят да си отдъхнат, дадоха почивка, по време на която едно десетгодишно момче обиколи хиподрума. След това Икемотуби и Дейвид Хоганбек заеха местата си от двете страни на масата, а Нощната Кукумявка даде сигнал за почване.

Най-напред всеки получи по толкова супа от пилешки дреболии, колкото противникът му можеше да загребе с две шепи от казана. След това всеки трябваше да изяде такъв брой яйца от дива пуйка, който да отговаря на годините му — Икемотуби двайсет и две, Дейвид Хоганбек — двайсет и три. Икемотуби се отказа от това си предимство и заяви, че и той ще изяде двайсет и три яйца. Но Дейвид Хоганбек запротестира, че тъй като бил по-голям, полагало му се повече от Икемотуби и затова каза, че иска двайсет и четири. Накрая Исетибиха ги сгълча да не се разправят повече, ами да лапат, а Нощната

Кукумявка се зае да брой черупките. После поднесоха мечешко — език, лапи и топена лой; Икемотуби застина и прикова очи в своя дял, докато Дейвид Хоганбек вече нагъваше. Като презполови мечешкото, Икемотуби пак поспря, а Дейвид Хоганбек вече свършваше. Но след малко всичко бе в ред — на лицето му се появи онази едва доловима усмивка, която момчетата бяха забелязвали към края на някое дълго бягане, когато вече го крепеше не мисълта, че е още жив, а че се нарича Икемотуби. И той продължи да яде, а Нощната Кукумявка броеше костите. Тогава жените поставиха на масата едно печено шопарче, Дейвид Хоганбек заобиколи и застана откъм опашката, но още недал знак за почване, Нощната Кукумявка трябваше да подаде знак за спиране.

— Дайте ми малко вода — примоли се Икемотуби. Баща ми протегна кратуната и той отпи една глътка. Но сякаш ударила се в дъното на гърлото му, водата отскочи и се върна обратно. Икемотуби остави кратуната, вдигна края на ризата си, захлупи в нея лице, обърна се и побягна, а народът му стори път.

Следобеда те дори не потърсиха спокойствието на горската поляна. Всички се събраха в дома на Икемотуби, баща ми и другите момчета застанаха кротко до стената. Сега Икемотуби вече не се усмихваше.

— Прав бях вчера — каза той, — знаех си, че ще изгубя, ама на! Трябваше да свършим с ножовете. Нали виждаш... — и отново намери сили да се усмихне като в края на някое дълго бягане, когато момчетата разбираха, че няма да се предаде, и то не от мисълта, че още е жив, а че се нарича Икемотуби. — Нали виждаш, загубих, а не мога да се примиря.

— Аз си знаех, че ще те бия, още преди да почнем — рече Дейвид Хоганбек. — И ти знаеше.

— Да — съгласи се Икемотуби, — но въпреки това аз предложих надяждането.

— Сега какво предлагаш? — попита Дейвид Хоганбек. По-късно баща ми разправяше, че в този миг обикнали Дейвид Хоганбек със същата преданост, с която обичаха Икемотуби; в този момент се възхищавали и от двамата — Икемотуби, застанал пред Дейвид Хоганбек с онази усмивка и с длан върху гърдите му... с една дума в онези дни имало истински мъже.

— Още едно нещо и край — каза Икемотуби. — Пещерата. — Съблякоха се и двамата, а баща ми и момчетата ги намазаха по телата и косите с мечешка мас, в която имаше стрит джоджен — този път не само за бързина, но и за подкрепа, тъй като пещерата се намираше на двеста и трийсет мили, в земите на стария Дейвид Колбърт. Представляваше черна дупка в хълма, до която пътеката на дивите зверове само приближаваше и след това рязко се дръпваше встрани и в която и да го пребиеш от бой, не би влязло дори куче; тук идваха момчетата от племето в своята първа нощ далеч от племенния огън и лягаха да докажат, че са достатъчно сърцати да станат мъже; защото открай време сред народа се говореше, че тук шепотът или дори раздвиженият от внезапно движение въздух би причинил срутване на тавана — ето защо всички вярваха, че съвсем не е нужно кой знае какво, за да събориш целия хълм в пещерата. Икемотуби измъкна от стария куфар два пистолета, извади патроните и наново ги зареди. — Който стигне пръв пещерата, влиза и стреля — каза той. — Излезе ли жив, печели.

— Ами ако не излезе? — попита Дейвид Хоганбек.

— Значи, ти печелиш — каза Икемотуби.

— Или ти — рече Дейвид Хоганбек.

Икемотуби отново му се усмихна.

— Или аз. Макар вчера да ти казах, че за мен такова нещо няма да означава победа. — Икемотуби натъпка в две кожени муски още барут, памук и куршуми — една за себе си и една за Дейвид Хоганбек, — тъй щото оня, който пръв влезе в пещерата, да не изгуби облога толкова бързо. Само по едни ризи и обуца, с муските на врата и пистолетите в ръка, те излязоха от дома на Икемотуби и хукнаха.

Това стана вечерта. Паднала нощ — разправяше Икемотуби — и тъй като Дейвид Хоганбек не знаел пътя, той продължавал да води. Но когато съмнало, Дейвид Хоганбек почнал да се ориентира по слънцето и разните околни белези, които Икемотуби му описал, додето почивали до един поток, и взел преднина. Така известно време напред излизал ту Дейвид Хоганбек, ту Икемотуби, Дейвид Хоганбек задминал Икемотуби щом оня седнел до някоя вада да си натопи краката, а Икемотуби само се усмихвал и му махвал с ръка. След това го настигал и тъй като вече се намирали на открито, тичали из прерията един до друг; Икемотуби поставял леко ръка върху рамото на Дейвид

Хоганбек, не отгоре, а изотзад, по-скоро към гърба; след миг му се усмихвал и се откъсвал напред. Слънцето залязло, стъмнило се, Икемотуби почнал да задържа, додето чуе стъпките на Дейвид Хоганбек и след това отново хуквал и сега вече Дейвид Хоганбек трябвало да налучка пътя по шума от неговите стъпки. Ето как Икемотуби дочул падането на Дейвид Хоганбек, върнал се назад, намерил го в тъмното и го обърнал по гръб, открил някъде в мрака вода, натопил си ризата и след това изстискал водата в устата на Дейвид Хоганбек. После се развиделило. Икемотуби се събудил, забелязал едно гнездо с пет безкрили птиченца, изял двете и донесъл останалите три на Дейвид Хоганбек; след това продължил, прехвърлил някакъв валог, зад който Дейвид Хоганбек не можел да го види, и седнал да го чака.

Както тичал Икемотуби отново описал през рамо някои от отличителните белези на пътя, който трябвало да следва, макар че те вече не били необходими на Дейвид Хоганбек — сега той изобщо не могъл да настигне Икемотуби, а го следвал, макар че по едно време го наближил на петнайсет-двайсет крачки. Този път паднал Икемотуби. Били отново на открито и проснал се на земята, Икемотуби дълго наблюдавал приближаващия се Дейвид Хоганбек. Слънцето залязло още веднъж, още веднъж се смрачило, а той лежал и се вслушвал в стъпките на приближаващия Дейвид Хоганбек. После се изправил и тръгнал бавно в мрака, а Дейвид Хоганбек го следвал на стотина крачки. Като чул падането на Дейвид Хоганбек, той отново легнал. На утрото Икемотуби видял, че Дейвид Хоганбек се изправя на крака и бавно тръгва към него, помъчил се да стане и той, ала не можал и му се сторило, че Дейвид Хоганбек ще го настигне. Все пак се надигнал — Дейвид Хоганбек бил само на пет-шест разкрача. Продължили така, докато Дейвид Хоганбек паднал. Икемотуби си помислил, че само е видял падането му, но в следващия миг разбрал, че и той се намира на земята; вдигнал се тогава на ръце и изпъзлял на четири крака още петнайсетина крачки, след което също се отпуснал. А пред него, точно при залязващото слънце, се издигал хълмът с пещерата. Хълмът останал там и през нощта, там го видял и на сутринта.

И така пръв в пещерата влязъл Икемотуби и пригответил заредения пистолет. После разправяше как поспрял за миг на входа, може би още веднъж да погледне слънцето или просто да види къде е паднал

Дейвид Хоганбек. Но Дейвид Хоганбек продължавал да тича, оставали му още петнайсет-двайсет крачки. На всичко отгоре, заради тая пуста сестра на Хърман Кошницата, слънцето вече месеци нито му светило, нито го греело. Икемотуби навлязъл в пещерата и като се обърнал, видял, че Дейвид Хоганбек също влиза и се развикал:

— Назад, глупако!

Но Дейвид Хоганбек не спрял и дори когато Икемотуби насочил пистолета към тавана и дръпнал спусъка. Разнесъл се гръм, трясък, някаква чернота и прахоляк; Икемотуби разправяше как си помислил „Аха, почва.“ Само че нищо не станало, защото в мига преди да падне чернилката Икемотуби забелязал как Дейвид Хоганбек се хвърля напред по ръце; мракът също бил измамен, защото малко след това видял слънцето и деня, видял ги през тунела, образуван от ръцете и коленете на Дейвид Хоганбек, който, все още на четири крака, продължавал да крепи с гръб пропадналия таван на пещерата.

— Бързо — казал Дейвид Хоганбек, — между краката ми! Не мога...

— Глупости, братко — рекъл Икемотуби, — побързай ти, ще те смачка. Почвай да пълзиш назад!

— Бързо, бързо! — извикал Дейвид Хоганбек през зъби. — Бързай, да те вземат дяволите!

Икемотуби го послушал; после си спомняше порозовелите от слънцето бедра и пищялки на Дейвид Хоганбек, розовото парче камък, крепящо целия таван на пещерата върху гърба на Дейвид Хоганбек. Не си спомняше само как е намерил дебелия дънер, нито как е могъл да го отнесе до пещерата и да го пхне в дупката до Дейвид Хоганбек и как сам е превил гръб под него да го повдигне, усещайки, че е поел поне малка част от тежестта на тавана.

— Хайде — рекъл той, — бързо!

— Не — обадил се Дейвид Хоганбек.

— Побързай, братко — казал Икемотуби, — аз държа.

— Не мога да мръдна — рекъл Дейвид Хоганбек. Икемотуби също не можел да помръдне, защото сега трябвало да държи тавана с гръб и с крака. Протегнал тогаз ръка, хванал Дейвид Хоганбек за задника и го дръпнал назад, оня паднал по очи на земята, а тежестта на тавана, която сигурно е била малко поубита от дървото, сега легнала изцяло отгоре му и Икемотуби си помислил: „Аха, тоя път сигурно.“

Но се пречупило дървото, а не гърбът му, той се преметнал и се озовал по корем напреко върху Дейвид Хоганбек. Приличали на две захвърлени пръчки, а от устата на Дейвид Хоганбек бликнал фонтан ясна кръв.

На втория ден Дейвид Хоганбек престанал да повръща кръв, макар че Икемотуби бе пробягал около четирийсет мили, когато баща ми го пресрещнал на пътя с кон за Дейвид Хоганбек.

— Имам вести за тебе — казал му баща ми.

— Значи сте намерили понито — казал Икемотуби. — Добре, сега давай да вървим, че тоя проклет бял глупак...

— Почакай, брате — спрял го баща ми. — Имам вести за тебе.

След малко Икемотуби отвърнал:

— Добре де.

Само че когато капитан Стюдънмеър нае фургона на Исетибиха да се върне в Начез, той взе със себе си и робите от парахода. Ето защо, наложи се не друг, а баща ми и момчетата да запалят пещта и да вдигнат пара. Дейвид Хоганбек стоеше на горната палуба и от време на време дърпаше въжето на сирената да проверява налягането; при всеки неин рев на пристана се трупаха все нови и нови хора, додето накрая, може би единствено с изключение на стария Исетибиха, тук се събра цялото село — застанаха на брега и зяпнаха момчетата, които хвърляха дърва в търбуха на парахода — гледка, каквато в нашия край никога не е била виждана. Най-сетне парата се засили достатъчно, параходът потегли, край него на брега потеглиха и хората — още малко да погледат своите момчета, Икемотуби и Дейвид Хоганбек. Корабът се отдалечи и напусна мястото, където седем дни и нощи Икемотуби и Дейвид Хоганбек седяха до пруста на Хърман Кошницата, заплашвани от лелята на Хърман Кошницата с пушката на покойния Хърманов чичо — онзи същия пруст, на който сега с хармоника в шепите лежеше Плаващия Дънер, а неговата невяста ронеше царевица или може би фасул в сребърния кърчаг, завещан от втората братовчедка на праплеменницата на жената на стария Дейв Колбърт.

Икемотуби отсъства дълго време и когато се върна, вече се наричаше Дум, водеше новия си бял приятел, когото никой не рачи да обикне, и осемте роби, от които нямаше да има никаква нужда, защото мине се не мине, някой от нас трябваше да става, да ходи тук-там и да им намира работа; върна се с разкошните позлатени дрехи и златната

кутийка с емфие, от което умряха четирите кученца, с една дума, върна се с всички ония неща, които застанаха между него и нас. Но преди тръгването на парахода той все още бе Икемотуби, просто едно от момчетата, едно момче, което обичаше, а не бе обичано, което чуваше какво му говорят и гледаше нещата право в очите, ала като всички момчета, които са били, и всички момчета, които ще бъдат, не искаше да разбере.

— За нея ли? — казваше Икемотуби. — Не, аз за нея не плача. Нито затуй, че е Плаващия Дънер. Тия сълзи са за мене, за това, че такива синковци като Плаващия Дънер могат да ме разплачат!

— Не мисли за нея — съветваше го Дейвид Хоганбек.

— Не мисля. Няма вече. Не виждаш ли? — каза Икемотуби, а лъчите на залязващото слънце се промъкнаха през прозореца и обляха лицето му, сякаш са вода, а не лъчи. — Имаше един умен човек от нашите, дето разправяше, че жените са като пеперудите, летят от цвят на цвят, а накрая ще кацнат на конската фъшкия.

— Нещо подобно е казал и един от нашите мъдреци, Соломон му е името — рече Дейвид Хоганбек. — Изглежда, за всички мъже истината е една, който и да я казва.

— Аха — съгласи се Икемотуби. — Най-малкото сърцата им тупат еднакво. — И дръпна въжето на сирената, тъй като в този миг параходът отминаваше къщата, в която живееше Плаващия Дънер и жена му. Сирената прозвуча както първата нощ, когато капитан Стюдънмеър все още си въобразяваше, че Дейвид Хоганбек ще се върне да ги изведе обратно до Начез. Дейвид Хоганбек издърпа въжето от ръката на Икемотуби. Не биваше да изразходват много пара, тъй като параходите не винаги плават. Понякога пълзят, а друг път и това не щат, само че тогава Дейвид Хоганбек ще дръпне сирената като ездач, който иска да напомни на упорития кон кой е господарят. И така параходът плаваше и пълзеше, плаваше и пълзеше, додето най-сетне хората по брега взеха да изостават, свирна още веднъж преди последния завой и черните фигури на момчетата, подскачащи да тъпчат търбуха му с дърва изчезнаха и селото и нощта повече не чуха гласа им. Такива неща ставаха едно време.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.